

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

An Ardteistiméireacht 2012

**Aistriúchán
Ar Scéim Mharcála**

Tíreolaíocht

Gnáthleibhéal

Agus breithniú á dhéanamh ar an scéim mharcála seo, ba cheart aird a bheith ar an méid a leanas:

Braitheann na sonraí a theastaíonn in aon cheist ar an gcomhthéacs agus ar an mbealach a gcuirtear an cheist agus ar an líon marcanna a sannadh don fhreagra sa scrúdpháipéar. Ar an ábhar sin, d'fhéadfadh riachtanais agus leithdháileadh marcanna athrú ó bhliain go bliain.

Fiosrúchán Tíreolaíochta - Croí-Aonad 3

1. Réamhrá
4 PSÁ @ 1 mharc an ceann
Cloí leis an bhfad a leagadh síos - 1 mharc
Marcanna Iomlána 5

2. Pleanáil
4 PSÁ @ 1 mharc an ceann
Cloí leis an bhfad a leagadh síos - 1 mharc an ceann
Marcanna Iomlána 5

3. Bailiú Eolais
Dhá Mhodh/Thasc @ 18 marc an ceann
Gach modh/tasc - 9 PSÁ @ 2 mharc an ceann (18 x 2) 36 marc

Comhleanúnachas -2 mharc grádaithe Cloí leis an bhfad a leagadh síos - 2 mharc	4 mharc
---	---------

Marcanna Iomlána 40

4. Torthaí, Tátail, Luacháil
Trí theideal @ 8 marc an ceann
Gach teideal: 4 PSÁ @ 2 mharc an ceann
24 marc

Comhleanúnachas -4 mharc grádaithe Cloí leis an bhfad a leagadh síos - 2 mharc	6 mharc
---	---------

Marcanna Iomlána 30

5. Eagrú agus Léiriú Torthaí
10 PSÁ @ 2 mharc an ceann
Marcanna Iomlána 20

(Feic Aguisín 1 chun teacht ar Liosta Ábhar)

CUID 1 – CEISTEANNA GEARRFHREAGRA – 100 MARC

Freagair **DEICH** gceist.

Tá na ceisteanna go léir ar aon mharc.

1. Gníomhaíocht Bholcánach

(i)	Sreabhadh laibhe	A	2 mharc
	Scamall luatha	D	2 mharc
	Géasar	B	2 mharc
	Cráitéar	C	2 mharc
(ii)	Bolcán ainmnithe		2 mharc

Marcanna Iomlána 10

2. Gníomhaíochtaí Geilleagracha

Foraoiseacht	Príomhúil	2 mharc
Turasóireacht	Treasach	2 mharc
Déantúsaíocht	Tánaisteach	2 mharc
Talmhaíocht	Príomhúil	2 mharc
Seirbhísí	Treasach	2 mharc

Marcanna Iomlána 10

3. Próisis Fhisiceacha

Borrúisce agus cúlchaise	D	2 mharc
Brúchtadh portaigh	C	2 mharc
Reo is coscairt	A	2 mharc
Tuaslagadh	E	2 mharc
Scríobchaitheamh	B	2 mharc

Marcanna Iomlána 10

4. Léarscáil na Suirbhéireachta Ordanáis

(i)	108	5 mharc
(ii)	7.5 (Raon 7-8)	5 mharc

Marcanna Iomlána 10

5. Léarscáil na Suirbhéireachta Ordanáis

(i)	Oifig an Phoist	2 mharc
	Dúnfort/Ráth/Lios/Imfhálú/Clós	2 mharc
	Crannóg	2 mharc
	Galfchúrsa	2 mharc
(ii)	Siombail tarraingthe	2 mharc

Marcanna Iomlána 10

6. Aerfótagraf agus Léarscáil na Suirbhéireachta Ordanáis

(i)	Suíomh Ceart		2 mharc
	Suíomh Ceart		2 mharc
	Suíomh Ceart		2 mharc
(ii)	An tOirthuaisceart		2 mharc
(iii)	Abhainn/Muiríne/tithe saoire/aon fhianaise bhailí		2 mharc

Marcanna Iomlána 10

7. Tírghnéithe Fisiceacha

Sil-leagan oighreach	E	2 mharc
Creimeadh abhann	A	2 mharc
Creimeadh muirí	D	2 mharc
Sil-leagan muirí	C	2 mharc
Oighearchreimeadh	B	2 mharc

Marcanna Iomlána 10

8. Íomhánna Satailíte

(i)	Mianach i ngaineamhlach	B	2 mharc
	Calafort farantóireachta mór	C	2 mharc
	Stáisiún traenach agus bus	D	2 mharc
	Eastát tionsclaíochta	A	2 mharc
(ii)	Úsáid ainmnithe		2 mharc

Marcanna Iomlána 10

9. Daonáireamh na hÉireann

(i)	4,252,000	2 mharc
(ii)	327,000	2 mharc
(iii)	An tIardheisceart	2 mharc
(iv)	An Meán-Iarthar	2 mharc
(v)	Cúis luaite	2 mharc

Marcanna Iomlána 10

10. Cairteacha Aimsire

(i)	Fronta Fuar	B	1 mharc
	Fronta Te	A	1 mharc
(ii)	H	Ard	2 mharc
	L	Íseal	2 mharc
(iii)	987		2 mharc
(iv)	Aeráid ainmnithe		2 mharc

Marcanna Iomlána 10

11. Carraigeacha

(i)	Bruthcharraig	2 mharc
(ii)	Fíor	2 mharc
(iii)	Clochán an Aifir, Aontroim	2 mharc
(iv)	Bréagach	2 mharc
(v)	Úsáid luaite	2 mharc

Marcanna Iomlána 10

12. Réigiúin

Na hAlpa	E	2 mharc
Páras	A	2 mharc
An Mheánmhuir	D	2 mharc
Deisceart na hIodáile / Mezzogiorno	B	2 mharc
An Réigiún Bascach na Spáinne	C	2 mharc

Marcanna Iomlána 10

CUID A DÓ – CEISTEANNA STRUCHTÚRTHA – 300 MARC

Ní mór duit tabhairt faoi **THRÍ** cheist, mar seo a leanas:

- **DHÁ** cheist as **Roinn 1 – Croí-Aonaid**:
 - Ceist **amháin** as Ceist 1, 2 agus 3
AGUS
 - Ceist **amháin** as Ceist 4, 5 agus 6
- Ceist **AMHÁIN** as **Roinn 2 – Toghaonaid**

FREAGAIR NA CEISTEANNA SEO SA FHREAGARLEABHAR

ROINN 1 – CROÍ-AONOID

Ceist 1 go 6

NÍ MÓR duit tabhairt faoi **DHÁ** cheist:

➤ **CEIST AMHÁIN** as **Patrúin agus Próisis sa Chomhshaol Fisiceach**

AGUS

➤ **CEIST AMHÁIN** as **Tíreolaíocht Réigiúnach**

PATRÚIN AGUS PRÓISIS SA CHOMHSHAOL FISICEACH

Ceist 1 go 3

Freagair ceist AMHÁIN

Ceist 1

A. Léarscáil na Suirbhéireachta Ordanáis

Scrúdaigh an léarscáil 1:50000 de chuid na Suirbhéireachta Ordanáis agus an eochair eolais a thugtar leis an bpáipéar seo.

Tarraing sracléarscáil den limistéar a thaispeántar agus ar an tsracléarscáil sin **taispeáin** agus **ainmnigh** iad seo a leanas:

- Abhainn na Sionainne
- Limistéar ina bhfuil coillearnach mheasctha
- Oakport Lough
- Canáil Baile Shéamais (Jamestown Canal)
- Limistéar talún níos mó ná 120 méadar os cionn na farraige in oirthuaisceart na léarscáile.

[30m]

Rinneadh botún nuair a bhí an léarscáil Suirbhéireachta Ordanáis á cur i gcló agus fágadh na siombail foraoiseachta ar lár, rud a bhféadfadh tionchar a bheith aige ar an gcaoi ar fhreagair n hiarrthóirí. Cuirtear é sin san áireamh sa scéim mharcála.

Maidir leis an tSracléarscáil

Teorainneacha/fráma

1 mharc

Comhréireanna

2 mharc grádaithe

Tuairim ar an iomlán

2 mharc grádaithe

Le haghaidh rianú soiléir bronn 50% de na marcanna a gnóthaíodh do na gnéithe, ACH 0 marc de na 5 mharc do sracléarscáil

Coillearnach mheasctha léirithe agus ainmnithe

bronn 5 mharc ar na hiarrthóirí go léir

Ceithre rud eile léirithe agus ainmnithe amhail a leanas:

Léiriú

3 mharc grádaithe

Ainmniú/sainaitint

2 mharc

Marcanna Iomlána 30

B. Carraigeacha

- (i) Ainmnigh carraig dhríodair **amháin** agus ainmnigh áit **amháin** in Éirinn ina bhfaightear an charraig seo.

Carraig ainmnithe 2 mharc
Suíomh Éireannach 3 mharc

- (ii) Ainmnigh carraig mheiteamorfach **amháin** agus ainmnigh áit **amháin** in Éirinn ina bhfaightear an charraig seo.

Carraig ainmnithe 2 mharc
Suíomh Éireannach 3 mharc

- (iii) Déan cur síos ar conas a fhoirmítear carraigeacha dríodair **nó** carraigeacha meiteamorfacha.

10 PSÁ @ 3 mharc an ceann 30 marc

Marcanna Iomlána 40

C. Teicteonaic Phlátaí

- (i) Ainmnigh pláta teicteonach **amháin** ar screamh an domhain.

Pláta ainmnithe 3 mharc

- (ii) Cén t-ainm a thugtar ar an limistéar creathanna talún agus bolcán a shíneann timpeall an Aigéin Chiúin?

Fáinne Tine an Aigéin Chiúin 3 mharc

- (iii) Déan cur síos go mion ar conas a tharlaíonn bolcáin.

8 PSÁ @ 3 mharc an ceann 24 marc

Marcanna Iomlána 30

Ceist 2

A. Struchtúr Innheánach an Domhain

- (i) **Ceithre cinn sonraithe i gceart @** **6 marc an ceann**
An Screamh	A
An Croí Amuigh	C
An Maintlín	B
An Croí Istigh	D

- (ii) Luaigh **dhá** mhíbhuntáiste a bhaineann le bolcáin.

2 PSÁ @ 3 marc

6 marc

Marcanna Iomlána 30

B. Próisis Dromchla

Freagair (i) nó (ii).

- (i) Míniú, agus léaráidí á n-úsáid agat, conas a foirmíodh aon **dá** tírghné dhifriúla in Éirinn a bhfuil staidéar déanta agat orthu.

Foirmiú dhá tírghné ar bith in Éirinn @ 20 marc = 40 marc

Do gach aon tírghné:

Foirmiú ag próisis a mhínítear @ 20 marc an ceann

Tírghné ainmnithe 1 marc

Léaráid(i)

Dhá ghné @ 2 marc an ceann 4 marc

Míniú arna thabhairt faoi fhoirmiú na tírghné

5 PSÁ @ 3 marc an ceann 15 marc

Ba cheart míniú a thabhairt ar phróiseas ábhartha maidir le PSÁ amháin ar a laghad

Ceadaigh sampla ainmnithe in Éirinn le haghaidh PSÁ amháin

NÓ

- (ii) Déan cur síos agus míniú ar aon **dá** phróiseas ollghluaiseachta.

Míniú aon dá phróiseas @ 20 marc an ceann 40 marc

Do gach

Próiseas arna lua 2 marc

6 PSÁ @ 3 marc an ceann 18 marc

Ceadaigh sampla ainmnithe le haghaidh PSÁ amháin

Marcanna Iomlána 40

C. Fillsléibhte

- (i) Ainmnigh fillsléibhte **amháin** a bhfuil staidéar déanta agat air.

Fillsiabh ainmnithe

3 mharc

- (ii) Mínigh, agus léaráid(i) á n-úsáid agat, conas a fhoirmítear fillsléibhte.

Léaráid

Trí cinn @

2 mharc an ceann

6 mharc

Míniúchán

7 PSÁ @ 3 mharc an ceann

21 marc

Marcanna Iomlána 30

Ceist 3

A. Creathanna Talún

(i)	8.9	6 mharc
(ii)	Sendai	6 marks
(iii)	15	6 mharc
(iv)	500	6 mharc
(v)	Míniúchán gairid 2 PSÁ @ 3 mharc an ceann	6 mharc

Marcanna Iomlána 30

B. Idirghníomhaíocht an Duine

Déan cur síos agus míniú ar conas a dhéanann an duine iarracht ar cheann **amháin** de na próisis dromchla a leanas a smachtú:

- Próisis abhann
- Próisis farraige
- Ollghluaiseacht.

Smachtú ainmnithe	3 mharc
Cur síos/Míniúchán	
9 PSÁ @	3 mharc an ceann
	27 marc

Marcanna Iomlána 30

C. Tírdhreach Carstach

- (i) Ainmnigh na trí gnéithe marcáilte **A**, **B** agus **C**.

Trí ghné ainmnithe @ 3 mharc an ceann	9 marc
A Aolchuisne	
B Piléar, Colún	
C Poll slogaide	

- (ii) Ainmnigh gné **amháin** eile a fhaightear i dtírdhreacha carstacha.

Gné ainmnithe	2 mharc
----------------------	----------------

- (iii) Mínigh agus léaráid á húsáid agat, conas a fhoirmítear gné **amháin** ar bith i réigiún carstach.

Ainmniú	2 mharc
Léaráid	
Trí cinn @ 2 mharc an ceann	6 mharc
Míniúchán	
7 PSÁ @ 3 mharc an ceann	21 marc

Marcanna Iomlána 40

TÍREOLAÍOCHT RÉIGIÚNACH

Ceist 4 go 6

Freagair ceist AMHÁIN

Ceist 4

A. Scileanna Léarscáile

Tarraing sracléarscáil de réigiún **Eorpach** (nach bhfuil in Éirinn) a bhfuil staidéar déanta agat air.

Ar an tsracléarscáil seo, **taispeáin** agus **ainmnigh** iad seo a leanas:

- Abhainn ainmnithe amháin
- Dhá bhaile nó dhá chathair ainmnithe
- Sliabhraon ainmnithe amháin.

Sracléarscáil d'ímlíne an réigiúin

6 mharc grádaithe

Marcáil agus sainaithe 4 rud @ 6 mharc an ceann

Abhainn	Ainmnithe	2 mharc
	Léirithe	4 mharc grádaithe
Cathair 1	Ainmnithe	2 mharc
	Léirithe	4 mharc grádaithe
Cathair 2	Ainmnithe	2 mharc
	Léirithe	4 mharc grádaithe
Sliabhraon	Ainmnithe	2 mharc
	Léirithe	4 mharc grádaithe

Marcanna Iomlána 30

B. Talmhaíocht i Réigiún Ilchríochach / Fo-ilchríochach

Mínigh conas a imríonn **dhá** cheann acu seo a leanas tionchar ar fhorbairt na talmhaíochta i Réigiún **Ilchríochach / Fo-ilchríochach** (nach bhfuil san Eoraip) a bhfuil staidéar déanta agat air:

- Rilif agus ithreacha
- Aeráid
- Margáí.

Míniúchán a thabhairt ar dhá thionchar @		30 marc an ceann
Tionchar 1 mínithe		
5 PSÁ @	3 mharc an ceann	15 mharc
Tionchar 2 mínithe		
5 PSÁ @	3 mharc an ceann	15 mharc
		Marcanna Iomlána 30

C. Gníomhaíochtaí Geilleagracha in Éirinn

- Turasóireacht
- Iompar
- Déantúsaíocht.

Déan cur síos ar an tábhacht a bhaineann le **dhá** cheann ar bith de na gníomhaíochtaí thuas i réigiún in Éirinn a bhfuil staidéar déanta agat air.

An réigiún a ainmiú		1 mharc
Cur síos déanta ar ghníomhaíocht 1		
7 PSÁ @	3 mharc an ceann	21 marc
Cur síos déanta ar ghníomhaíocht 2		
6 PSÁ @	3 mharc an ceann	18 marc
		Marcanna Iomlána 40

Ceist 5

A. Turasóireacht na hÉireann

(i)	2007	6 mharc
(ii)	2010	6 mharc
(iii)	2 mhilliún	6 mharc
(iv)	Dhá ní is díol spéise ainmnithe @ 3 mharc an ceann	6 mharc
(v)	Cur síos achomair
2 PSÁ @ 3 mharc an ceann	6 mharc

Marcanna Iomlána 30

B. Fairsingiú an Aontais Eorpaigh agus Éire ó 2000

- (i) Ainmnigh **dhá** thír a tháinig isteach san Aontas Eorpach ón mbliain 2004 i leith.

Dhá thír ainmnithe @ 2 mharc an ceann **4 marc**

- (ii) Míniú iarmhairt dhearfach **amháin** a bhí ag fairsingiú an Aontais Eorpaigh ar Éirinn.

Iarmhairt luaite **3 mharc**
Míniú
5 PSÁ @3 mharc an ceann **15 mharc**

- (iii) Míniú iarmhairt dhiúltach **amháin** a bhí ag fairsingiú an Aontais Eorpaigh ar Éirinn.

Iarmhairt luaite **3 mharc**
Míniú
5 PSÁ @3 mharc an ceann **15 mharc**

Marcanna Iomlána 40

C. Réigiúin Uirbeacha

Déan cur síos ar **dhá** chúis le fás ceantar uirbeach in aon réigiún a bhfuil staidéar déanta agat air.

Cur síos ar dhá chúis **30 marc**
Cúis 1
5 PSÁ @ **3 mharc an ceann** **15 mharc**
Cúis 2
5 PSÁ @ **3 mharc an ceann** **15 mharc**

Marcanna Iomlána 30

Ceist 6

A. Éire - Réigiún

Tarraing sracléarscáil d'Éirinn.

Ar an tsracléarscáil seo **taispeáin** agus **ainmnigh** iad seo a leanas:

- Réigiún amháin a bhfuil staidéar déanta agat air
- Abhainn ainmnithe amháin sa réigiún
- Sliabh ainmnithe amháin sa réigiún
- Baile nó cathair ainmnithe amháin sa réigiún.

Sracléarscáil d'implíne na hÉireann

6 mharc grádaithe

Marcáil agus sainaithe 4 rud @ 6 mharc an ceann

Réigiún	Ainmnithe	2 mharc
	Léirithe	4 mharc grádaithe
Abhainn	Ainmnithe	2 mharc
	Léirithe	4 mharc grádaithe
Sliabh	Ainmnithe	2 mharc
	Léirithe	4 mharc grádaithe
Baile/Cathair	Ainmnithe	2 mharc
	Léirithe	4 mharc grádaithe

Marcanna Iomlána 30

B. Réigiún Eorpach

Mínigh conas a imríonn **dhá** cheann ar bith acu seo a leanas tionchar ar fhorbairt thionscal na déantúsaíochta i **réigiún Eorpach** a bhfuil staidéar déanta agat air:

- Iompar
- Amhábhair
- Margáí
- Polasaithe an rialtais agus an Aontais Eorpaigh.

An réigiún a ainmniú		1 mharc
Tionchar 1 mínithe		
7 PSÁ @	3 mharc an ceann	21 marc
Tionchar 2 mínithe		
6 PSÁ @	3 mharc an ceann	18 marc
		Marcanna Iomlána 40

C. Fadhbanna Réigiúnacha

Dean cur síos ar **dhá** fhadhb atá roimh aon réigiún a bhfuil staidéar déanta agat air.

Cur síos déanta ar dhá fhadhb @		30 marc
Fadhb 1		
Luaite		3 mharc
4 PSÁ @	3 mharc an ceann	12 mharc
Fadhb 2		
Luaite		3 mharc
4 PSÁ @	3 mharc an ceann	12 marc
		Marcanna Iomlána 30

ROINN 2 – TOGHAONAI

Ceist 7 go 12

NÍ MÓR duit tabhairt faoi aon cheist **AMHÁIN** as:

Patrúin agus Próisis i nGníomhaíochtaí Geilleagracha

NÓ

Patrúin agus Próisis i gComhshaol an Duine

**PATRÚIN AGUS PRÓISIS I nGNÍOMHAÍOCHTAÍ
GEILLEAGRACHA**

Ceist 7 go 9

Ceist 7

A. Aerfótagraf

Scrúdaigh an t-aerfótagraf a thugtar leis an bpáipéar seo.
Tarraing sracléarscáil den limistéar a thaispeántar ar an aerfótagraf.
Ar an tsracléarscáil, **taispeáin** agus **ainmnigh** iad seo a leanas:

- Muiríne le báid
- Limistéar tionsclaíochta
- Droichead
- Carrchlós
- Dhá bhóthar a bhuaileann le chéile.

Maidir leis an tSracléarscáil:

Teorainneacha/fráma

1 mharc

Comhréireanna (tírdhreach)

2 mharc grádaithe

Tuairim ar an iomlán

2 mharc grádaithe

**Le haghaidh rianú soiléir bronn 50% de na marcanna a gnóthaíodh do na gnéithe,
ACH 0 marc de na 5 mharc do shracléarscáil.**

Cúig rud léirithe agus ainmnithe amhail a leanas:

Léiriú

3 mharc grádaithe

Ainmiú/sainaitint

2 mharc

Marcanna Iomlána 30

B. Cuideachtaí Ilnáisiúnta (MNC)

- (i) Ainmnigh cuideachta ilnáisiúnta **amháin** atá ag feidhmiú in Éirinn agus luaigh cá bhfuil sí lonnaithe.

MNC ainmnithe 2 mharc
MNC arna shuíomh 4 mharc

- (ii) Déan cur síos ar chúis **amháin** ar roghnaigh an chuideachta ilnáisiúnta a ainmníodh i gcuid (i) thuas, an suíomh sin.

Cúis luaite 3 mharc
Cur síos déanta ar chúis
3 PSÁ @3 mharc an ceann 9 marc

- (iii) Ainmnigh táirge **amháin** a dhéanann an chuideachta ilnáisiúnta seo agus ainmnigh **dhá** mhargadh ina ndíoltar an táirge.

Táirge ainmnithe 2 mharc
Margadh 1 ainmnithe 4 mharc
Margadh 2 ainmnithe 4 mharc

- (iv) Mínigh **dhá** shlí a ndéanann rialtas na hÉireann cuideachtaí ilnáisiúnta a mhealladh go hÉirinn.

Míniúchán 1
2 PSÁ @ 3 mharc an ceann 6 mharc
Míniúchán 2
2 PSÁ @ 3 mharc an ceann 6 mharc

Marcanna Iomlána 40

C. Geilleagar i mBéal Forbartha

- (i) Ainmnigh geilleagar **amháin** i mbéal forbartha a bhfuil staidéar déanta agat air.

Geilleagair i mbéal forbartha ainmnithe 6 mharc

- (i) Déan cur síos ar iarmhairtí an choilíneachais ar an ngeilleagar seo i mbéal forbartha.

Cur síos ar na hiarmhairtí
8 PSÁ @ 3 mharc an ceann 24 marc

Marcanna Iomlána 30

Ceist 8

A. An Dífhostaíocht in Éirinn

Scrúdaigh na sonraí thuas ar rátaí dífhostaíochta in Éirinn.

- (i) Agus **grafpháipéar** á úsáid agat, tarraing graf oiriúnach chun na sonraí seo a léiriú.

Grafpháipéar	2 mharc
Ais Cheartingearach lipéadaithe - Ciorcal	3 mharc grádaithe
Ais Chothrománach lipéadaithe - Láraithe	3 mharc grádaithe
4 rud @ 4 mharc an ceann bronntar	16 mharc

- (ii) I do fhreagarleabhar, mínigh go hachomair cúis amháin leis an ardú atá tagtha ar an dífhostaíocht in Éirinn.

Míniúchán achomair	
2 PSÁ @ 3 mharc an ceann	6 mharc

Marcanna Iomlána 30

B. Léarscáil na Suirbhéireachta Ordanáis

Scrúdaigh an léarscáil 1:50000 de chuid na Suirbhéireachta Ordanáis agus an eochair eolais a thugtar leis an bpáipéar seo.

Samhlaigh go bhfuil sé de chúram ort suíomh oiriúnach a aimsiú ina dtógfaí ionad athchúrsála don bhaile.

- (i) Luaigh go soiléir cá gcuirfeá an t-ionad athchúrsála agus tagairt eangaí sé fhigiúr á húsáid agat.

Tagairt eangaí sé fhigiúr	6 mharc grádaithe
----------------------------------	--------------------------

- (ii) Mínigh cúis **amháin** i bhfabhar an tsuímh seo agus mínigh cúis **amháin** i gcoinne an tsuímh seo.

Cúiseanna i bhfabhar	
Míniúchán a thabhairt ar an gcúis	
4 PSÁ @ 3 mharc an ceann	12 mharc

Cúis ina choinne	
Míniúchán a thabhairt ar an gcúis	
4 PSÁ @ 3 mharc an ceann	12 mharc

Marcanna Iomlána 30

C. Athrú Aeráide

‘Creideann mórán eolaithe go bhfuil athruithe móra ag teacht ar aeráid an domhain agus gur gníomhaíochtaí an duine is cúis leo.’

(i) Ainmnigh **dhá** chúis le hathrú aeráide.

Dhá chúis ainmnithe @ 2 mharc an ceann

4 marc

(ii) Mínigh aon cheann **amháin** de na cúiseanna le hathrú aeráide a ainmníodh i gcuid (i).

Míniúchán

6 PSÁ @ 3 mharc an ceann

18 marc

(iii) Déan cur síos ar iarmhairt **amháin** ag athrú aeráide ar an domhan sa lá atá inniu ann.

Cur Síos

6 PSÁ @ 3 mharc an ceann

18 marc

Marcanna Iomlána 40

Ceist 9

A. Forbairt Gheilleagrach

(i)	An Nígir	6 mharc
(ii)	An Iorua	6 mharc
(iii)	An Nígir	6 mharc
(iv)	An Aetóip, An Nígir, An Phacastáin	6 mharc
(v)	Míniúchán achomair	
	2 PSÁ @ 3 mharc an ceann	6 mharc

Marcanna Iomlána 30

B. Éire agus an tAontas Eorpach

Faigheann geilleagar na hÉireann maoiniú ón Aontas Eorpach tríothu seo a leanas:

- An Comhbheartas Talmhaíochta (CAP)
- An Comhbheartas Iascaireachta (CFP)
- An Ciste Forbraíochta Réigiúnaí (RDF)
- Maoiniú Sóisialta.

Roghnaigh aon cheann **amháin** díobh sin thuas agus mínigh go mion conas a dhéanann sé maítheas do gheilleagar na hÉireann.

Míniúchán
10 PSÁ @

3 mharc an ceann

Marcanna Iomlána 30

C. Gníomhaíochtaí Geilleagracha agus Coimhlint

‘Is féidir go mbeadh coimhlint idir dhaoine mar thoradh ar shaothrú acmhainní nádúrtha agus ar fhorbairt gníomhaíochtaí geilleagracha.’

- (i) Ainmnigh sampla de choimhlint **amháin** dá leithéid a bhfuil staidéar déanta agat uirthi.

Sampla ainmnithe

4 mharc

- (ii) Déan cur síos ar an bhfáth ar thosaigh an choimhlint seo.

Cur Síos

6 PSÁ @ 3 mharc an ceann

18 marc

- (iii) Déan cur síos ar réiteach **amháin** a d’fhéadfadh a bheith ar an gcoimhlint seo.

Cur Síos

6 PSÁ @ 3 mharc an ceann

18 marc

Marcanna Iomlána 40

PATRÚIN AGUS PRÓISIS I gCOMHSHAOL AN DUINE

Ceist 10 go 12

Ceist 10

A. Eisimirce as Éirinn

(i)

Grafpháipéar	2 mharc
Ais Cheartingearach lipéadaithe - Ciorcal	3 mharc grádaithe
Ais Chothrománach lipéadaithe - Láraithe	3 mharc grádaithe
4 rud @	4 mharc an ceann grádaithe
	16 mharc

(ii)

Míniúchán tugtha ar an gcúis	
2 PSÁ @ 3 mharc an ceann	6 mharc

Marcanna Iomlána 30

B. Forbairt Bailte

Scrúdaigh an t-aerfótagraf agus an léarscáil 1:50000 de chuid na Suirbhéireachta Ordanáis agus an eochair eolais a thugtar leis an bpáipéar seo.

Agus an léarscáil de chuid na Suirbhéireachta Ordanáis **agus** an t-aerfótagraf araon á n-úsáid agat, mínigh **trí** chúis ar fhás baile Chora Droma Rúisc sa suíomh ina bhfuil sé.

Cúis 1 mínithe		
5 PSÁ @	3 mharc an ceann	15 mharc
Cúis 2 mínithe		
4 PSÁ @	3 mharc an ceann	12 mharc
Cúis 3 mínithe		
4 PSÁ @	3 mharc an ceann	12 mharc

Tuiscint curtha in iúl ar choincheap fáis bhaile **1 mharc**

3 phíosa fianaise ón léarscáil/ngrianghraf (2:1 nó 1:2)

Marcanna Iomlána 40

C. Ródhaonra

- (i) Míniú cad is brí leis an téarma ‘ródhaonra’.

2 PSÁ @ 3 mharc an ceann

6 mharc

- (ii) Déan cur síos go mion ar **dhá** fhadhb atá ann mar thoradh ar an ródhaonra in aon réigiún a bhfuil staidéar déanta agat air.

Réigiún ainmnithe

3 mharc

Cur síos déanta ar dhá fhadhb

Fadhb 1 = 4 PSÁ @3 mharc an ceann

12 mharc

Fadhb 2 = 3 PSÁ @ 3 mharc an ceann

9 marc

Foriomlán

24 marc

Marcanna Iomlána 30

Ceist 11

A. Talamhúsáid i mBailte na hÉireann

Scrúdaigh an t-aerfótagraf a thugtar leis an bpáipéar seo.

Tarraing sracléarscáil den limistéar a thaispeántar san aerfótagraf.
Ar an tsracléarscáil sin **taispeáin** agus **ainmnigh** iad seo a leanas:

- Foirgneamh neamhchríochnaithe
- Sraith d'árasáin nua-aimseartha
- Príomhshráid siopadóireachta
- Eaglais
- Limistéar caitheamh aimsire (fóillíochta).

Maidir leis an tSracléarscáil:

Teorainneacha/fráma

1 mharc

Comhréireanna (tírdhreach)

2 mharc grádaithe

Tuairim ar an iomlán

2 mharc grádaithe

**Le haghaidh rianú soiléir bronn 50% de na marcanna a gnóthaíodh do na gnéithe,
ACH 0 marc de na 5 mharc do shracléarscáil.**

Cúig rud léirithe agus ainmnithe amhail a leanas:

Léiriú

3 mharc grádaithe

Ainmniú/sainaitint

2 mharc

Marcanna Iomlána 30

B. Fadhbanna Tráchta

Scrúdaigh an t-aerfótagraf a thugtar leis an bpáipéar seo.

- (i) Agus an nodaireacht aitheanta á húsáid agat (cúlra ar dheis etc), tabhair **dhá** shuíomh ar an aerfótagraf a bhféadfadh fadhb a bheith ann le plódú tráchtta i gCora Droma Rúisc.

Dhá shuíomh @ 3 mharc an ceann

6 mharc

- (ii) Roghnaigh ceann **amháin** de na suímh a roghnaíodh i gcuid (i) agus, ag baint úsáide duit as fianaise as an aerfótagraf, mínigh cén fáth a bhféadfadh plódú tráchtta a bheith ann sa suíomh sin.

Míniúchán

4 PSÁ @ 3 mharc an ceann

12 mharc

- (iii) Scrúdaigh go mion réiteach **amháin** a d'fhéadfaí a dhéanamh ar an bplódú tráchtta seo.

Scrúdú

4 PSÁ @ 3 mharc an ceann

12 mharc

Marcanna Iomlána 30

C. Fadhbanna Uirbeacha

- (i) Ainmnigh cathair i mbéal forbartha **nó** cathair fhorbartha a bhfuil staidéar déanta agat uirthi.

Cathair ainmnithe

4 mharc

- (ii) Mínigh **dhá** fhadhb a d'eascair as fás na cathrach a ainmníodh i gcuid (i).

Dhá fhadhb mínithe

18 marc

Gach fadhb:

3 PSÁ @3 mharc an ceann

9 marc

- (iii) Déan cur síos ar **dhá** réiteach ar na fadhbanna seo.

Dhá réiteach mínithe

18 marc

Gach réiteach:

3 PSÁ @3 mharc an ceann

9 marc

Marcanna Iomlána 40

Ceist 12

A. Daonra na hÉireann

(i)	2000	6 mharc
(ii)	4.1 milliún	6 mharc
(iii)	0.7 milliún, 700,000	6 mharc
(iv)	Míniúchán achomair
2 PSÁ @ 3 mharc an ceann	6 mharc
(v)	Cur síos achomair
2 PSÁ @ 3 mharc an ceann	6 mharc

Marcanna Iomlána 30

B. Sraoilleáil Uirbeach

- (i) Mínigh **dhá** chúis leis an tsraoilleáil uirbeach i gcathair ar bith a bhfuil staidéar déanta agat uirthi.

Cathair ainmnithe	1 mharc
Dhá chúis mínithe	21 marc
Cúis 1 = 4 PSÁ @ 3 mharc an ceann	
Cúis 2 = 3 PSÁ @ 3 mharc an ceann	

- (ii) Mínigh **dhá** fhadhb a bhíonn ann mar thoradh ar an tsraoilleáil uirbeach seo.

Dhá fhadhb mínithe	18 marc
Fadhb 1 = 3 PSÁ @ 3 mharc an ceann	
Fadhb 2 = 3 PSÁ @ 3 mharc an ceann	

Marcanna Iomlána 40

C. Daonra

‘Ar na dúshláin is mó atá roimh rialtais na hEorpa amach anseo ná déileáil le haosú an phobail.’

Déan cur síos ar na deacrachtaí a chothaítear i dtír mar thoradh ar aosú an phobail.

Cur síos ar na deacrachtaí déanta

10 PSÁ @ 3 mharc an ceann	30 marc
---------------------------	---------

Marcanna Iomlána 30

Aguisín 1 – Ábhair le haghaidh Fiosrúchán Tíreolaíochta

Amhail a leanas é an liosta d'Ábhair Dhualgais le haghaidh iarrthóirí a thabharfaidh faoi scrúdú 2012:

1. Staidéar ar thírghné amháin atá le feiceáil i dtírdhreach na hÉireann agus a foirmíodh le próisis gheomorfacha.
2. Staidéar ar an gcoibhneas idir an ghníomhaíocht eacnamaíochta agus sruth an tráchta i gceantar áitiúil.
3. Anailís ar an athrú le himeacht aimsire ar phatrún na talamhúsáide ón Lárcheantar Gnó amach i gceantar áitiúil.
4. Truailliú an Uisce – Staidéar ar shruth nó ar abhainn áitiúil.
5. Athrú déimeagrafach i gceantar áitiúil.
6. Suirbhé ar dháileadh na ngníomhaíochtaí eacnamaíochta i gceantar áitiúil, san am i láthair agus san am a chuaigh thart.

Aguisín 2 – Marcanna Breise as ucht freagairt trí Ghaeilge

Léiríonn an tábla thíos an méid marcanna breise ar chóir a bhronnadh ar iarrthóirí a ghnóthaíonn thar 75% d'iomlán na marcanna.

N.B. Ba chóir marcanna de réir an ghnáthráta a bhronnadh ar iarrthóirí nach ghnóthaíonn thar 75% d'iomlán na marcanna. Ba chóir freisin an marc bónais sin a shlánú síos.

Iomlán: 400 Gnathráta: 10%

Bain úsáid as an ghnáthráta i gcás marcanna suas go 300. Thar an marc sin, féach an tábla thíos.

Bunmharc	Marc Bónais
301 - 303	29
304 - 306	28
307 - 310	27
311 - 313	26
314 - 316	25
317 - 320	24
321 - 323	23
324 - 326	22
327 - 330	21
331 - 333	20
334 - 336	19
337 - 340	18
341 - 343	17
344 - 346	16
347 - 350	15

Bunmharc	Marc Bónais
351 - 353	14
354 - 356	13
357 - 360	12
361 - 363	11
364 - 366	10
367 - 370	9
371 - 373	8
374 - 376	7
377 - 380	6
381 - 383	5
384 - 386	4
387 - 390	3
391 - 393	2
394 - 396	1
397 - 400	0

Fiosrúchán Tíreolaíochta – Ná cuirtear san áireamh san iomlán le haghaidh marcanna breise

Nóta: Tá fáil ar scéim mharcála mhionathraithe le haghaidh iarrthóirí a thug faoi pháipéar scrúdaithe mionathraithe.

